

नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण
प्रशासन सेवा, प्रशासन समूह, पुस्तकालय उपसमूह, वरिष्ठ सहायक पाँचौँ तहको खुला/आन्तरिक
प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

पाठ्यक्रमको रूपरेखा :- यस पाठ्यक्रमको आधारमा निम्नानुसारका चरणमा परीक्षा लिइने छ :

प्रथम चरण :-	लिखित परीक्षा	पूर्णाङ्क :- २००
द्वितीय चरण :-	(क) सीप परीक्षण	पूर्णाङ्क :- १०
	(ख) अन्तर्वार्ता	पूर्णाङ्क :- ३०

परीक्षा योजना (Examination Scheme)

१. प्रथम चरण : लिखित परीक्षा (Written Examination)

पूर्णाङ्क :- २००

पत्र	विषय	पूर्णाङ्क	उत्तीर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली		प्रश्नसंख्या X अङ्क	समय
प्रथम	सामान्य ज्ञान र बौद्धिक परीक्षण	१००	४०	वस्तुगत	बहुवैकल्पिक प्रश्न (MCQ)	५० प्रश्न x २ अङ्क	४५ मिनेट
द्वितीय	सेवा सम्बन्धी	१००	४०	विषयगत	छोटो उत्तर लामो उत्तर	१६ प्रश्न X ५ अङ्क २ प्रश्न X १० अङ्क	२ घण्टा ३० मिनेट

२. द्वितीय चरण : सीप परीक्षण र अन्तर्वार्ता (Skill Test and Interview)

पूर्णाङ्क :- ४०

विषय	पूर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली	समय
(क) कम्प्युटर सीप परीक्षण	१०	प्रयोगात्मक	१५ मिनेट
(ख) व्यक्तिगत अन्तर्वार्ता	३०	मौखिक	-

द्रष्टव्य :

- लिखित परीक्षाको माध्यम भाषा नेपाली वा अंग्रेजी हुनेछ ।
- प्रथम र द्वितीय पत्रको लिखित परीक्षा छुट्टाछुट्टै हुनेछ ।
- लिखित परीक्षामा यथासम्भव पाठ्यक्रमका सबै एकाईबाट प्रश्नहरू सोधिनेछ ।
- वस्तुगत बहुवैकल्पिक (Multiple Choice) प्रश्नहरूको गलत उत्तर दिएमा प्रत्येक गलत उत्तर बापत २० प्रतिशत अङ्क कट्टा गरिनेछ । तर उत्तर नदिएमा त्यस बापत अङ्क दिइने छैन र अङ्क कट्टा पनि गरिने छैन ।
- विषयगत प्रश्नमा प्रत्येक पत्र/विषयका प्रत्येक खण्डका लागि छुट्टाछुट्टै उत्तरपुस्तिकाहरू हुनेछन् । परीक्षार्थीले प्रत्येक खण्डका प्रश्नहरूको उत्तर सोही खण्डका उत्तरपुस्तिकामा लेख्नुपर्नेछ ।
- यस पाठ्यक्रम योजना अन्तर्गतका पत्र/विषयका विषयवस्तुमा जेसुकै लेखिएको भए तापनि पाठ्यक्रममा परेका कानून, ऐन, नियम तथा नीतिहरू परीक्षाको मिति भन्दा ३ महिना अगाडि (संशोधन भएका वा संशोधन भई हटाईएका वा थप गरी संशोधन भई) कायम रहेकालाई यस पाठ्यक्रममा परेको सम्झनु पर्दछ ।
- प्रथम चरणको परीक्षाबाट छनौट भएका उम्मेदवारहरूलाई मात्र द्वितीय चरणको परीक्षामा सम्मिलित गराइनेछ ।
- यस भन्दा अगाडि लागू भएका माथि उल्लिखित सेवा, समूहको पाठ्यक्रम खारेज गरिएको छ ।
- पाठ्यक्रम लागू मिति :-

नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण
प्रशासन सेवा, प्रशासन समूह, पुस्तकालय उपसमूह, वरिष्ठ सहायक पाँचौं तहको खुला/आन्तरिक
प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

प्रथम पत्र :- सामान्य ज्ञान र बौद्धिक परीक्षण

खण्ड (क) - ८० अङ्क

1. सामान्य ज्ञान

- 1.1 नेपालको भौगोलिक, ऐतिहासिक, सामाजिक, सांस्कृतिक, राजनैतिक, आर्थिक अवस्था बारे जानकारी
- 1.2 नेपालका प्रमुख प्राकृतिक स्रोतहरू सम्बन्धी जानकारी
- 1.3 नेपालमा प्रचलित प्रमुख धर्म, जातजाति, भाषाभाषी, संस्कृति, कला र साहित्य
- 1.4 दिगो विकास, वातावरण, प्रदूषण, जनसंख्या, शहरीकरण, जलवायु परिवर्तन र जैविक विविधता
- 1.5 नेपालको वर्तमान संविधान सम्बन्धी जानकारी
- 1.6 नेपालको चालु आवधिक योजना बारे सामान्य जानकारी
- 1.7 नेपालमा सार्वजनिक संस्थानको विकासक्रम र वर्तमान अवस्था
- 1.8 नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण एवं नेपालमा हवाई यातायात तथा पर्यटन क्षेत्रको विकास बारे जानकारी
- 1.9 संयुक्त राष्ट्रसंघ, सार्क, बिमस्टेक, आसियान, युरोपियन संघ
- 1.10 विज्ञानका महत्वपूर्ण उपलब्धिहरू सम्बन्धी जानकारी
- 1.11 राष्ट्रिय र अन्तर्राष्ट्रिय महत्वका समसामयिक घटना तथा नवीनतम गतिविधिहरू

खण्ड (ख) - २० अङ्क

2. बौद्धिक परीक्षण (General Ability Test)

- 2.1 **Verbal Reasoning Test:** Vocabulary, Jumble words, Series, Analogy, Classification, Coding-Decoding, Matrix, Ranking Order Test, Direction and Distance Sense Test, Common Sense Test, Logical Reasoning, Statement and Conclusions, Arithmetical Reasoning/Operation, Fraction, Percentage, Ratio and Average
- 2.2 **Non-verbal/Abstract Reasoning Test:** Figure Series, Figure Analogy, Figure Classification, Figure Matrix, Pattern Completion/Finding, Analytical Reasoning Test, Figure Formation and Analysis, Rule Detection, Water images, Mirror images, Venn-diagram

प्रथम पत्रको लागि यथासम्भव निम्नानुसार प्रश्नहरू सोधिने छ ।

प्रथम पत्र (वस्तुगत बहुवैकल्पिक)		
खण्ड	अङ्कभार	प्रश्न संख्या
(क) सामान्य ज्ञान	८०	४० प्रश्न X २ अङ्क = ८०
(ख) बौद्धिक परीक्षण (GAT)	२०	१० प्रश्न X २ अङ्क = २०
जम्मा	१००	५० प्रश्न X २ अङ्क = १००

नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण
प्रशासन सेवा, प्रशासन समूह, पुस्तकालय उपसमूह, वरिष्ठ सहायक पाँचौं तहको खुला/आन्तरिक
प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

द्वितीय पत्र :- सेवा सम्बन्धी

१. पुस्तकालय विज्ञान र पुस्तकालय

- १.१ पुस्तकालय विज्ञानको परिचय, उद्देश्य, आवश्यकता र महत्व
- १.२ ज्ञानको वर्गीकरण (Knowledge Classification)
- १.३ पुस्तकालय विज्ञानको प्रमुख सिद्धान्तहरू
- १.४ नेपालमा पुस्तकालयको इतिहास
- १.५ नेपालमा पुस्तकालयको स्वरूप र विकास
- १.६ नेपालमा पुस्तकालयको स्थिति र नेपालका महत्वपूर्ण पुस्तकालयहरू
- १.७ नेपालका शिक्षा विकासमा पुस्तकालयको योगदान
- १.८ अध्ययन अनुसन्धानको लागि पुस्तकालयको महत्व
- १.९ पुस्तकालय संचालनको कार्य प्रणाली सम्बन्धी जानकारी

२. पुस्तकालयमा पुस्तक प्राप्ति (Acquisition), पुस्तक लेनदेन (Circulation), ग्रन्थसूचीय (Bibliographic) सेवा तथा सन्दर्भ सेवा (Reference service)

- २.१ पुस्तकालयमा पुस्तक छनौट एवं खरीद गर्ने तरिका
- २.२ पुस्तक दर्ता गर्ने तरिका
- २.३ पुस्तक प्राप्ति तथा भुक्तानी गर्ने तरिका
- २.४ पुस्तक लेनदेन गर्ने विधिहरू
- २.५ ग्रन्थसूची (Bibliography) का प्रकारहरू
- २.६ नेपाल राष्ट्रिय वाङ्मयसूची सम्पादन तथा प्रकाशन सम्बन्धी ज्ञान
- २.७ सन्दर्भ सेवाको महत्व र आवश्यक सामग्रीहरू
- २.८ सन्दर्भ सेवाको प्रकार
- २.९ सन्दर्भ सामग्रीको छनौट प्रक्रिया

३. पुस्तकालय संगठन तथा व्यवस्थापन

- ३.१ पुस्तकालय भवनको रूपरेखा (Layout)
- ३.२ पुस्तकालय कर्मचारी व्यवस्था र प्रशिक्षण
- ३.३ पुस्तकालय बजेट
- ३.४ पुस्तकालयको भौतिक साधन र अन्य उपकरणहरू
- ३.५ नेपाल पुस्तकालय संघ र अन्य पुस्तकालय/सूचना केन्द्रसंगको सम्बन्ध

४. वर्गीकरण प्रणाली (Classification System) र सूचीकरण प्रणाली (Cataloguing System)

- ४.१ वर्गीकरणको परिभाषा, सिद्धान्त, उद्देश्य, आवश्यकता र कार्यहरू
- ४.२ वर्गीकरण प्रणालीका प्रकारहरू - DDC (Dewey Decimal Classification) र CC (Colon Classification)
- ४.३ सूचीकरणको परिभाषा, उद्देश्य र आवश्यकता
- ४.४ सूचीकरणको भौतिक स्वरूप
- ४.५ AACR/2 (Anglo American Cataloguing Rules/2) का विशेषताहरू र सो अनुरूप गरिने कार्यहरू

नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण
प्रशासन सेवा, प्रशासन समूह, पुस्तकालय उपसमूह, वरिष्ठ सहायक पाँचौं तहको खुला/आन्तरिक
प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

५. पत्रपत्रिका व्यवस्थापन (Periodicals Management) र पुस्तकहरूको संभार एवं संरक्षण विधि

- ५.१ पत्रपत्रिकाको छनौट प्रक्रिया र संकलन व्यवस्था
- ५.२ पत्रपत्रिकाको महत्व
- ५.३ पुस्तकको संरक्षण विधि एवं सुरक्षाका उपायहरू
- ५.४ जिल्दबन्दी (Binding) को उद्देश्य र आवश्यकता
- ५.५ जिल्दबन्दीको प्रकार

६. पुस्तकालयमा सूचना तथा सञ्चार प्रविधिको प्रयोग

- ६.१ पुस्तकालयमा कम्प्यूटर प्रयोग सम्बन्धी सैद्धान्तिक एवं व्यवहारिक ज्ञान
- ६.२ श्रव्य दृश्य सामग्रीहरूको संकलन र प्रयोग
- ६.३ विद्युतिय कारोबार ऐन, २०६३
- ६.४ प्रतिलिपि अधिकार सम्बन्धी ऐन, २०५९
- ६.५ सूचनाको हक सम्बन्धी ऐन, २०६४
- ६.६ सूचना प्रविधि नीति, २०६७
- ६.७ Concept of E-library, Online database, Webpage design
- ६.८ Library Management Software e.g. PMB, Koha ILS

दोस्रो पत्रको पाठ्यक्रमबाट यथासम्भव निम्नानुसार प्रश्नहरू सोधिनेछ ।

अङ्कभार	दोस्रो पत्र विषयगत प्रश्न संख्या	
	छोटो उत्तर	लामो उत्तर
१००	१६ प्रश्न X ५ अङ्क = ८०	२ प्रश्न X १० अङ्क = २०